

MEDZINÁRODNÍ EXPERTI SA V KOŠICIACH ZHODLI V BOJI S CHRONICKÝMI CHOROBAMI

Výskyt chronických ochorení rastie, starostlivosť o pacientov sa však tomu neprispôsobuje

Slovensko trápí starnúca populácia, v ktorej narastá aj výskyt chronických ochorení. V dôsledku oddeleného fungovania zdravotných a sociálnych služieb však dnes pacienti na Slovensku nedostávajú plnohodnotnú starostlivosť. „Samotní poskytovatelia sú so štandardom starostlivosti

o starších pacientov a zraniteľné skupiny nespokojní. Existujúce systémy starostlivosti zamerané na nemocnice a rozdrobené poskytovanie služieb s obmedzenou kontinuitou starostlivosti o pacientov s chronickými stavmi sú dôvodom podpriemerných zdravotných výsledkov vo viacerých členských štátoch EÚ,“ uviedla Iveta Rajničová Nagyová, prednostka Ústavu sociálnej a behaviorálnej medicíny Lekárskej fakulty

UPJŠ v Košiciach a predsedníčka Rady sekcií Európskej asociácie verejného zdravotníctva (EUPHA). Zložitosť potrieb, ktoré vyplývajú z viacerých chronických stavov, v kombinácii so starnúcou populáciou, si tak vyžaduje naliehavé zmeny v modeloch starostlivosti. Tomu sa venuje projekt SCIROCCO Exchange, zameraný na transfer poznatkov, budovanie kapacít a implementáciu projektov integrovanej starostlivosti.

Za účasti expertov zo Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), Európskej asociácie verejného zdravia (EUPHA), Európskej komisie a slovenských odborníkov v Košiciach sa konala konferencia o stave a zlepšovaní zdravia a kvality zdravotnej a sociálnej starostlivosti v Európe a na Slovensku. Prítomní experti sa zhodli, že základom fungujúceho systému verejného zdravotníctva je budovanie a posilňovanie partnerstiev a spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom.

„nestačí len hovoriť, treba vytvárať priestor na ich realizáciu,“ hovorí Iveta Rajničová Nagyová. *„Cieľom je vytvoriť priestor pre prepojenie viacerých aktérov v oblasti verejného zdravia – tvorcov politik, výskumných pracovníkov, odborníkov z praxe ako aj zástupcov súkromného sektora, aby spoločne hovorili o tom, ako zvládať nárast neprenosných chronických ochorení v Európe a na Slovensku,“* dodáva.

Kľúčom pre lepšie verejné zdravie je spolupráca verejného a súkromného sektora

V zahraničí sú partnerstvá medzi súkromným a verejným sektorom bežné. *„V USA, ale aj v mnohých krajinách EÚ, ako sú napríklad Dánsko či Belgicko, si uvedomili, že bez vzájomnej komunikácie a podpory nebudeme v boji s chronickými ochoreniami efektívni,“* vysvetľuje Zuzana Katreniaková, jedna z organizátorov konferencie a predsedníčka Slovenskej asociácie verejného zdravia SAVEZ. Jeden takýto príklad však máme aj na Slovensku. Fórum prevencie, ktoré vzniklo v roku 2017, združuje nielen tradičných zástupcov zdravotníckeho sektora, ale aj veľkých zamestnávateľov. *„Pre zlepšovanie stavu verejného zdravia a zvládanie chronických chorôb je nevyhnutná spolupráca všetkých aktérov. V rámci Fóra prevencie sa nám veľmi osvedčila spolupráca so zamestnávateľmi, ktorí v rámci svojich aktivít na podporu zdravia zamestnancov prispievajú k zlepšovaniu povedomia o dôležitosti prevencie chronických ochorení,“* uviedol Joppe Jansen, riaditeľ farmaceutickej spoločnosti MSD na Slovensku, ktorá vznik Fóra iniciovala. Fórum prevencie okrem iného za-

tiaľ sformulovalo odporúčania, ktoré majú pomôcť zlepšiť účasť na preventívnych prehliadkach na Slovensku, zmapovalo aktivity, ktoré sa na Slovensku v oblasti prevencie uskutočňujú, a prostredníctvom svojej činnosti vysvetľuje, na čo majú ľudia v rámci prevencie nárok.

Nástrojom pre zmenu systémov je integrovaná starostlivosť

Význam integrovanej starostlivosti ako prostriedku na zlepšenie zdravotných výsledkov a efektívnosti a udržateľnosti systémov zdravotnej starostlivosti je všeobecne uznávaný. Integrovaná starostlivosť je ústredným prvkom mnohých prebiehajúcich alebo plánovaných reforiem systémov zdravotnej starostlivosti. Hlavnou výzvou však zostáva, ako vybudovať potrebné kapacity a know-how na úspešné vykonávanie integrovanej starostlivosti. Budovanie kapacít je základom a ambíciou projektu SCIROCCO Exchange financovaného v rámci EÚ Health Programme. Cieľom projektu je podporiť pripravenosť a kapacitu aktérov zdravotnej a sociálnej starostlivosti na prijatie a rozšírenie integrovanej starostlivosti uľahčením prispôbeného plánovania prenosu a zlepšovania poznatkov, zameraním sa na konkrétne miestne potreby a priority.

Preveniu treba realizovať v praxi

Posilňovanie kapacít a služieb verejného zdravotníctva je zároveň jednou z priorit slovenského Ministerstva zdravotníctva. *„Úlohou ministerstva je zaoberať sa hodnotením potrieb praxe vo verejnom zdravotníctve, určovaním smerov jeho ďalšieho vývoja ako aj posilňovaním prevencie“* uviedol štátny tajomník Stanislav Špánik. Slovenské ministerstvo zdravotníctva vyhlásilo rok 2019 za Rok prevencie, ktorého súčasťou je spustenie skriningov v oblasti najčastejších onkologických ochorení na Slovensku. V rámci medzinárodnej spolupráce sa Slovenská republika od roku 2017 zapája aj do procesu formovania aktivít týkajúcich sa posilňovania kapacít a služieb verejného zdravotníctva, čo je v európskom kontexte v súčasnosti významnou prioritou. *„O prioritách však*